

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» та деяких
інших законодавчих актів щодо вдосконалення інструментів
стимулювання розвитку цифрової економіки»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

З часу набрання чинності Законом «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» минуло понад 4 роки. За цей час резидентами правового режиму Дія Сіті стали вже понад 3 тисячі юридичних осіб, які здійснюють свою діяльність у сфері цифрової економіки, ними залучено до співпраці понад 130 тисяч фахівців. З одного боку, користуючись наданими преференціями, ці технологічні компанії мають достатні державні стимули та масштабуються, продукуючі технологічні продукти; з іншого боку, визначені законом мінімально необхідні критерії щодо середнього розміру заробітної плати (винагороди) та кількості персоналу зумовлюють процеси детінізації та припинення практики зловживання спрощеною системою оподаткування через залучення фахівців у якості фізичних осіб-підприємців.

Так, згідно даних Державної податкової служби України за 2022 рік резидентами Дія Сіті (413 резидентів) сплачено 4,1 млрд. грн. податків; за 2023 рік (769 резидентів) 8,5 млрд. грн. податків, а за 2024 рік (1471 резидент) сплачено понад 19,5 млрд. грн. податків; у 2025 році (3300 резидентів) сума сплачених податків складе орієнтовно понад 30 млрд. грн.

Таким чином, для держави запровадження правового режиму Дія Сіті забезпечує щорічне збільшення надходжень до державного бюджету – динаміка сплати податкових платежів перевищує динаміку збільшення кількості резидентів правового простору. При цьому такі компанії дотримуються визначених Законом вимог, регулярно подають додаткову звітність резидента Дія Сіті, підкріплену аудиторським висновком.

Водночас наявна практика застосування умов Дія Сіті, зокрема впровадженого інституту гіг-контракту, та обмежені в умовах війни можливості компаній залучати інвестиції для власного розвитку виявили низку технічних і правових недоліків, які потребують належного правового врегулювання задля збереження наявного позитивного імпульсу при подальшому стимулюванні цифрової економіки в Україні.

Усе вищезазначене спричинило необхідність розробки та представлення на розгляд Верховної Ради України проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» та деяких інших законодавчих актів щодо вдосконалення інструментів стимулювання розвитку цифрової економіки».

2. Мета та завдання проєкту Закону

Метою законопроекту є подальший розвиток правових механізмів, передбачених Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», а також удосконалення регулювання статусу резидентів Дія Сіті, їхніх відносин із гіг-спеціалістами; підвищення привабливості правового режиму Дія Сіті для інвесторів з метою залучення інвестицій у цифрову економіку України.

Крім того, законопроектом пропонуються також і зміни в частині забезпечення принципу правової визначеності: уточнення термінів і процедур сприятимуть зменшенню адміністративних ризиків, спрощенню взаємодії резидентів Дія Сіті із уповноваженим органом та забезпеченню більш прогнозованого регуляторного середовища.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонуються зміни, спрямовані на удосконалення інструментів стимулювання розвитку цифрової економіки через:

- уточнення окремих положень щодо особливостей визначення середньої місячної винагороди працівників та гіг-спеціалістів як одного з критеріїв резидентства Дія Сіті;
- врегулювання питань винагороди гіг-спеціалістів, зокрема визначення мінімальної бази для її розрахунку у разі відсутності домовленості сторін, запровадження структури такої винагороди, визначення її складових;
- усунення правової невизначеності щодо можливості тимчасового перевищення граничного доходу резидентами-стартапами без втрати статусу резидента;
- удосконалення порядку подання заяв для набуття статусу резидента та уточнення підстав для відмови;
- запровадження можливості залучення резидентами Дія Сіті інвестицій від спеціалізованих фондів Дія Сіті Інвест відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування»;
- узгодження положень Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» з Кодексом законів про працю, Законом «Про інститути спільного інвестування» та Законом «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та іншими актами для забезпечення узгодженого правового режиму діяльності фондів Дія Сіті Інвест.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Відповідну сферу суспільних відносин регулює Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», Закон України «Про інститути спільного інвестування», Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та інші.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень законопроекту у разі його прийняття не призведе до додаткових видатків з Державного бюджету України.

6. Оцінка відповідності

У законопроекті відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; створюють підстави для дискримінації.

7. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту.

Реалізація положень законопроекту дозволить удосконалити діюче законодавства щодо правового режиму Дія Сіті, в тому числі можливості залучити приватний капітал у технологічні компанії, зменшити відтік інноваційного бізнесу за кордон та підготувати підґрунтя для масштабування українських ІТ проєктів на глобальному рівні.

